

Zuzanna Przybysz

Wpływ języka polskich youtuberów na współczesną polszczyznę

Język Internetu stale się rozwija. Rozwój technologii i kultury tego medium stwarza warunki do tworzenia nowych słów. Spora ich liczba powstaje w serwisie YouTube, który obecnie jest jednym z najpopularniejszych tego typu serwisów w Polsce¹. Jego specyfika oraz szybki rozwój pozwoliły na wytworzenie w języku polskim szeregu neologizmów. Słowa dotąd nieużywane zostały w znacznej mierze zapożyczone z języka angielskiego, jednak istnieją także wyrazy stworzone przez społeczność YouTube'a zgodnie z zasadami polskiego słowotwórstwa.

Zasięg tego serwisu stale wzrasta, rośnie liczba twórców i odbiorców filmów. Do grona ostatniej grupy nie należy już tylko młodzież, ale też coraz starsze osoby. Wraz z tym procesem w języku pojawiają się nowe wyrazy, którymi posługuje się znaczna część polskiego społeczeństwa. Warto więc zbadać nowotwory językowe, które coraz liczniej pojawiają się w języku potocznym i języku youtuberów, a używane są często bez namysłu, intuicyjnie. Dlatego też chciałabym przyjrzeć się wyrazom, które wytworzyła społeczność YouTube'a, dzieląc je na dwie kategorie: 1) wyrazy zapożyczone z języka angielskiego, 2) wyrazy stworzone na bazie polskich wyrazów i zgodnie z zasadami polskiego słowotwórstwa.

I. Anglicyzmy

Ta pierwsza grupa wyrazów jest w niniejszej pracy najliczniejsza, co jest związane z pochodzeniem serwisu YouTube, założonego w Kalifornii

¹ *Mobirank*, <https://mobirank.pl/2019/04/07/top-20-stron-internetowych-w-polsce-i-na-swiecie-luty-2019/> [dostęp: 20.06.2019].

w Stanach Zjednoczonych. Język YouTube'a narodził się i rozpowszechnił w krajach anglojęzycznych, co ma wpływ na język tego serwisu w innych krajach. Jednym z najpopularniejszych zapożyczonych wyrazów jest *vlog* – połączenie słów *blog*, które oznacza 'strona internetowa, zawierająca chronologicznie uporządkowane wpisy jej autora, umożliwiającą innym ich komentowanie'², i *video*³, oznaczającego 'nagranie, w którym autor wypowiada się na różne tematy, często dotyczące jego życia'. Ten neologizm występuje zazwyczaj w następujących połączeniach: „Odwiedzamy pierwszą kawiarnię Anny Lewandowskiej – czy było warto? | Gastrovlog nr 196”⁴ (jest to vlog o tematyce kulinarnej), „Vlog na pierwsze urodziny *PoCudzemu*”⁵, „Vlog o NICZYM”⁶. Osoba nagrywająca *vlogi* to *vloger*. Wyróżnić można też wyraz *vlogmas*, który jest połączeniem słów *vlog* i *Christmas* i oznacza nagranie dotyczące świąt Bożego Narodzenia. Występuje w takich tytułach filmów jak np. „Stroję sama dom w mikołajki *vlogmas*”⁷ oraz „Przewieźliśmy choinkę nowym samochodem – *vlogmas*”⁸. Gwiazdki (*) zostały w tych tytułach użyte w celach estetycznych i nie mają żadnego znaczenia dla badaczy i odbiorców. Z kolei *daily vlog* to seria nagrań, które pojawiają się codziennie u danego autora i przedstawiają wydarzenia z jego życia: *daily* oznacza 'codziennie'⁹. Ten typ filmików jest niezwykle popularny i często oglądany, głównie przez młodych odbiorców. Występuje w takich połączeniach jak: „GONCIARZ Daily Vlog – najlepsze momenty”¹⁰, „Daily Vlog – sztuka opowiadania artystycznych historii”¹¹, „GRENLANDIA DAILY VLOG – zwiastun”¹². Słowo *vlog* jest zatem nie tylko wyrazem samodzielnym, ale też podstawą budowania innych wyrazów.

Vlogerzy nagrywają też *haule*, czyli filmy, w których pokazują swoje zakupy, najczęściej odzieżowe, ale nie tylko. Przykładowe tytuły filmów z uży-

² *Blog* [hasło], w: *Wielki słownik języka polskiego*, red. P. Żmigrodzki, https://wsjp.pl/index.php?id_hasla=48897&ind=0&w_szukaj=blog [dostęp: 20.06.2019].

³ O ile nie podano inaczej, definicje analizowanych wyrazów pochodzą ode mnie – Z.P.

⁴ https://www.youtube.com/watch?v=zt_iiwlkDZk [dostęp: 8.04.2019].

⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=-iRjqDFMCZA> [dostęp: 8.04.2019].

⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=7aKI413bBaU> [dostęp: 8.04.2019].

⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=X5iceMKPHGU> [dostęp: 8.04.2019].

⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=hK56DEnFdZw> [dostęp: 8.04.2019].

⁹ *Daily* [hasło], w: *Uniwersalny słownik angielsko-polski, polsko-angielski*, Warszawa 2000, s. 83.

¹⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=ZfruZW4p8il> [dostęp: 8.04.2019].

¹¹ <https://www.youtube.com/watch?v=ww3t2S43XaM> [dostęp: 8.04.2019].

¹² <https://www.youtube.com/watch?v=qTTNQvXiWf0> [dostęp: 8.04.2019].

ciem tego wyrazu to „Haul jesień/zima”¹³ oraz „Wielki haul jesienny”¹⁴. Z tym typem nagrań wiążą się także *unboxingi*, czyli ‘nagrania, w których autorzy otwierają różnego rodzaju paczki – zarówno te zamówione, jak i niespodziewane’. Często także testują produkty, które dostali. Omawiany wyraz występuje w takich połączeniach jak: „UNBOXING GIGANTYCZNEJ PACZKI... KARTAMI GRAFICZNYMI!”¹⁵ oraz „Playstation One Classic UNBOXING + TEST”¹⁶. Kolejny typ filmików, dla którego powstał odrębny wyraz, to *GamePlay*, czyli nagranie, na którym youtuber pokazuje, jak gra w daną grę, jednocześnie komentując swoje działania. Wyraz ten jest połączeniem słów *game*, czyli ‘gra’¹⁷, oraz *play*, czyli ‘bawić się’¹⁸. Neologizm ten pojawia się w takich połączeniach jak „GamePlay, zagrajmy w” oraz w połączeniu wyrazu *GamePlay* z nazwą gry. Osoba nagrywająca takie filmy nazywana jest *gameplayerem*. Analogicznie jak w wypadku wyrazów *vlogger*, *youtuber*, formant *-er* tworzy nazwę osoby wykonującej daną czynność.

Kolejny wyraz specyficzny dla języka i kultury serwisu YouTube to *Q&A*, czyli skrót od *question* (‘pytanie’)¹⁹ oraz *answer* (‘odpowiedź’²⁰). Oznacza on filmik, w którym youtuber odpowiada na pytania swoich widzów. Pojawia się np. w takich połączeniach: „Q&A nr 4, czyli język migowy, spotkania z widzami, ślub”²¹ oraz „Q&A z Kasią”²².

Tutorial to rodzaj nagrania, w którym autor pokazuje, jak coś zrobić: od makijażu, przez ciasto, po naprawę telefonu – jest to po prostu film instruktażowy. Wyraz ten występuje najczęściej w tytułach nagrań, np. „DRAG QUEEN – tutorial na HALLOWEEN i nie tylko!”²³ oraz „Tutoriale makijażowe”²⁴ i „Dawid Podsiadło – Nie Ma Fal Ukulele Tutorial”²⁵.

Popularnym rodzajem filmu, jednym z pierwszych, jest *challenge*, w którym autor wyznacza jakieś zadanie osobie mu towarzyszącej. Wyraz

¹³ <https://www.youtube.com/watch?v=4V1IqgmGgIc> [dostęp: 8.04.2019].

¹⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=MNOgjG3G4Dw> [dostęp: 8.04.2019].

¹⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=mJ8K8fpAn4Q> [dostęp: 8.04.2019].

¹⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=MIIzgr3ZvYo> [dostęp: 8.04.2019].

¹⁷ *Game* [hasło], w: *Uniwersalny słownik angielsko-polski*, s. 183.

¹⁸ *Play* [hasło], w: *ibidem*, s. 289.

¹⁹ *Question* [hasło], w: *ibidem*, s. 308.

²⁰ *Answer* [hasło], w: *ibidem* s. 14.

²¹ <https://www.youtube.com/watch?v=RD19VBfO5I8&t=1580s> [dostęp: 8.04.2019].

²² <https://www.youtube.com/watch?v=MYIITML7QcE> [dostęp: 8.04.2019].

²³ <https://www.youtube.com/watch?v=JJ0Ap1OFZS8> [dostęp: 8.04.2019].

²⁴ <https://www.youtube.com/playlist?list=PLibJr3sYEHFq-ObsVvLMzfnovGJcMEiBK> [dostęp: 8.04.2019].

²⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=jOoOZB7He3I> [dostęp: 8.04.2019].

ten oznacza ‘wyzwanie’²⁶. Występuje w takich połączeniach jak: „Spróbuj nie czuć się ŻLE challenge”²⁷, „Nie ruszaj się challenge”²⁸ oraz „Niebezpieczny challenge”²⁹.

Ciekawym wyrazem jest *render*, który oznacza jeden z ostatnich procesów montowania filmiku. Trudno go dosłownie przetłumaczyć czy precyzyjnie objaśnić, ponieważ nie ma swojego polskiego odpowiednika, jest zatem innowacją uzupełniającą, funkcjonalnie uzasadnioną. Prawdopodobnie dlatego też od tego wyrazu utworzono czasownik – do podstawy dodany został polski formant i w ten sposób powstał nowy wyraz, czyli *renderować*. W przeciwieństwie do wcześniej analizowanych przykładów ten nie występuje w tytułach filmików, ale najczęściej w wypowiedziach autorów na portalach społecznościowych.

Częstym zabiegiem, który ma przybliżyć youtuberów do swoich odbiorców, jest tworzenie filmików o nazwie *making of/making off* – obie formy stosowane są wymiennie. Przedstawia się w nich kulisy powstawania danego filmu, zabawne i nieudane sceny. Samo angielskie wyrażenie *making of* pochodzi od wyrazu *make*, który oznacza ‘robić’³⁰, natomiast *of* to przyimek, który w tym połączeniu oznacza ‘robienie czegoś’, w tym przypadku filmu³¹. Występuje najczęściej w tytułach takich jak: „Making of: Zimowy wyjazd”³², „Making of: Czego nie mówią: wynajmujący mieszkanie”³³. Sformułowanie *making of* dodaje się po prostu przed tytułem filmu, który jakiś czas temu został opublikowany i do którego dodano kulisy powstania. Co ciekawe, polscy youtuberzy utworzyli własne określenie na tego typu filmy – *Aftersceny/After sceny*. Połączenie to składa się z angielskiego wyrazu *after*, oznaczającego w tym kontekście ‘po’³⁴, oraz z polskiego wyrazu *sceny*. W wypadku tego połączenia pojawiają się dwa rodzaje zapisu: „Gadżetowe After sceny”³⁵, „AFTER SCENY Sprawdź TO z Bratem”³⁶, ale też zapisywane łącznie jako „Aftersceny!”³⁷, „Sierociniec – Aftersceny”³⁸. Żadna zasada nie reguluje

²⁶ *Challenge* [hasło], w: *Uniwersalny słownik angielsko-polski*, s. 52.

²⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=L8FZuNS6Ss8> [dostęp: 8.04.2019].

²⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=n7Bpin8XI1g> [dostęp: 8.04.2019].

²⁹ https://www.youtube.com/watch?v=Sl_4LVTDbVM [dostęp: 8.04.2019].

³⁰ *Make* [hasło], w: *Uniwersalny słownik angielsko-polski*, s. 234.

³¹ *Wittamina*, <http://wittamina.pl/making-of-czy-making-off/> [dostęp: 26.06.2019].

³² <https://www.youtube.com/watch?v=M2C9WGVQHBU> [dostęp: 9.04.2019].

³³ https://www.youtube.com/watch?v=Y79w_FKy0HM [dostęp: 9.04.2019].

³⁴ *After* [hasło], w: *Uniwersalny słownik angielsko-polski*, s. 8.

³⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=dvzIDlm5ZrA> [dostęp: 9.04.2019].

³⁶ https://www.youtube.com/watch?v=CW8n1cD_d5w [dostęp: 9.04.2019].

³⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=N15ojhsQ07Q> [dostęp: 9.04.2019].

³⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=9-1EgqX4wqY> [dostęp: 9.04.2019].

używania pisowni łącznej lub rozdzielnej, jednak jeśli dany twórca zdecyduje się na któryś sposób zapisu, to jest w tym konsekwentny.

Kolejnym anglicyzmem jest *prank*, który oznacza dosłownie ‘psikus’³⁹ i w takim też znaczeniu używany jest w języku youtuberów. Występuje on w takich połączeniach jak „6000 KULEK PRANK – KULKOWE SZALEŃSTWO” oraz „PRANK NA MAMIE! Palilem e-papierosa”. Z kolei osobę, która robi takie żarty, nazywa się *pranksterem*, co jest również zapożyczeniem z języka angielskiego. W języku polskim omawiany wyraz odnosi się do nagrywania filmów z prankami, natomiast w języku angielskim oznacza osobę robiącą sobie żarty⁴⁰. Polacy stworzyli od wyrazu *prank* czasownik *prankować*, który pojawia się chociażby w takich tytułach jak „PRANKUJĘ mojego EX piosenką NIE MOGĘ CIE ZAPOMNIEĆ!”⁴¹ oraz „PRANKUJEMY LUDZI ze Stuu”⁴².

Podobnie jest w wypadku filmów o tzw. *lifehackach*, czyli ‘poradach, które mają ułatwić życie’. Podstawowy wyraz jest anglicyzmem, od którego tworzone są nowe formy, zgodne z polskimi normami słotwórczymi. ‘Osoba, która nagrywa takie filmiki’, nazywana jest *lifehackerem*. Nie jest to nietypowa formacja, ponieważ w polszczyźnie od dawna funkcjonuje wyraz *haker*⁴³. Można dostrzec tutaj analogię słotwórczą, jednak znaczenie się różni – w połączeniu wyrazowym *lifehacker hacker* oznacza ‘osobę, która ma umiejętności pozwalające na ułatwianie sobie życia’. Natomiast w standardowym znaczeniu tego wyrazu chodzi o ‘osobę o dużych zdolnościach informatycznych, które pozwalają na włamywanie się do różnych systemów’. Nastąpiło zatem rozszerzenie znaczenia tego wyrazu. Co interesujące, w tytułach filmików omawiany wyraz nie występuje nigdy w pełnej angielskiej formie *life hacks*, tylko zawsze jest to spolszczona forma *life hacki/lifehacki*, np. „JAK PROWADZIĆ PIĘKNY ZESZYT A5? (Organizacja, lifehacki, triki)”⁴⁴ oraz „4 LIFE HACKI, które UMILĄ CI ŻYCIE”⁴⁵.

Mimo że wszystkie analizowane przeze mnie wyrazy są wyrazami angielskimi, to warto zwrócić uwagę na to, że tworzenie liczby mnogiej od

³⁹ *Prank* [hasło], w: *Langenscheidt. Słownik szkolny polsko-angielski, angielsko-polski*, Warszawa 2003, s. 531.

⁴⁰ *Dictionary*, <https://www.dictionary.com/browse/prankster> [dostęp: 22.06.2019].

⁴¹ <https://www.youtube.com/watch?v=d125GfER0aw> [dostęp: 9.04.2019].

⁴² <https://www.youtube.com/watch?v=Z1lejZ1539o> [dostęp: 9.04.2019].

⁴³ *Haker* – ‘osoba, która po pokonaniu zabezpieczeń bezprawnie odczytuje, zapisuje lub zmienia dane w czyimś komputerze, sieci komputerowej lub bazie danych’. *Haker* [hasło], w: *Wielki słownik*, https://wsjp.pl/index.php?id_hasla=16702&ind=0&w_szukaj=haker [dostęp: 7.04.2019].

⁴⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=G8QdVGeAmgE> [dostęp: 9.04.2019].

⁴⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=OppS9hwf1LE> [dostęp: 9.04.2019].

każdego z nich opiera się na polskim paradygmacie odmiany, np. *haul* – *haule*, *GamePlay* – *GamePlaye*, *vlog* – *vlogi*, *tutorial* – *tutoriale* itd. Zatem wyrazy *haul*, *GamePlay* i *tutorial* odmieniają się tak samo jak rzeczowniki męskie w I grupie deklinacyjnej M. i żeńskie w I i II grupie deklinacyjnej M.⁴⁶, a wyraz *vlog* odmienia się tak jak rzeczowniki żeńskie V grupy deklinacyjnej M.⁴⁷ Nie zostaje dodana do nich końcówka *-s*, jak nakazuje gramatyka języka angielskiego. Świadczy to o spolszczeniu wielu form tych wyrazów, czyli o adaptacji morfologicznej, tu: fleksyjnej tych zapożyczeń. Podobnie jest z wcześniej wspomnianym słowem *renederować*, *renderuję* – do angielskiego wyrazu dodany został polski formant charakterystyczny dla czasowników⁴⁸, co również świadczy o adaptacji morfologicznej, tu: słowotwórczej tych zapożyczeń. Analogiczną sytuację można zauważyć w przypadku wyrazów *followuj*, *followujcie*, które utworzone zostały od słowa *follow*, czyli ‘śledzić’⁴⁹. Tego zwrotu używają youtuberzy, którzy zachęcają widzów do obserwowania ich kont np. na Instagramie.

II. Wyrazy polskie

Kolejną grupą są wyrazy polskie, które utworzone są zgodnie z zasadami polskiego słowotwórstwa. Tych wyrazów jest znacznie mniej niż angielskich, jednak są one bardzo ciekawym materiałem badawczym. Jednym z najpopularniejszych jest wyraz *szafiarka*: ‘kobieta prezentująca innym osobom swój styl ubierania się dzięki zdjęciom umieszczonym w Internecie’⁵⁰. Właśnie *szafiarki* często tworzą *haule*. Wyrazem *szafiarka* posługuje się już wielu dziennikarzy w artykułach o youtuberkach, a ponadto formę tę notuje *Wielki słownik języka polskiego*, z którego pochodzi przywołana wyżej definicja. Pokazuje to, jak duży zasięg mają neologizmy tworzone przez społeczność YouTube’a.

Kolejny nowy wyraz to *urodowy*, używany najczęściej w połączeniu z wyrazami: *blogerka*, *vlogerka*, czyli np. *blogerka/vlogerka urodowa*. Opisuje on kobietę, która w swoich filmach zajmuje się szeroko pojętą urodą: od

⁴⁶ *Wielki słownik poprawnej polszczyzny PWN*, red. A. Markowski, Warszawa 2004, s. XXXVI–XXXVI.

⁴⁷ *Ibidem*, s. XXXVII.

⁴⁸ R. Grzegorzyczkowa, *Zarys słowotwórstwa polskiego. Słowotwórstwo opisowe*, wyd. II, Warszawa 1979, s. 76–77.

⁴⁹ *Follow* [hasło], w: *Uniwersalny słownik angielsko-polski*, s. 148.

⁵⁰ *Szafiarka* [hasło], w: *Wielki słownik*, https://wsjp.pl/index.php?id_hasla=85880&ind=0&w_szukaj=szafiarka [dostęp: 25.06.2019].

makijażu, przez układanie włosów, po testowanie kosmetyków. W wypadku tego wyrazu można obserwować interesujące procesy słowotwórcze: dzięki formantowi *-owy* słowo stało się przymiotnikiem relacyjnym. Ten formant współcześnie jest najbardziej produktywny w słowotwórstwie przymiotnika⁵¹. Połączenie *vlogerka urodowa* pojawia się najczęściej w mowie: w wywiadach z youtuberami lub w tekstach na ich temat, np. w tytule artykułu „Popularne vlogerki urodowe na Youtube”⁵².

Warto przyrzeć się także wyrazowi *ulubieniec*, który w pierwszej chwili może wydawać się słowem od dawna funkcjonującym w polszczyźnie. Jednak gdy przeanalizujemy, w jakich połączeniach ono występuje, pojawiają się wątpliwości. „Ulubieńcy listopada”, „ulubieńcy roku 2017” to typowe użycia tego wyrazu w serwisie YouTube. Zatem *ulubieniec* może być miesiąca albo roku. *Wielki słownik języka polskiego* podaje definicję wyrazu: *ulubieniec* to ‘osoba lub zwierzę, które bardzo lubimy i które wyróżniamy spośród innych’⁵³. Mamy więc do czynienia ze zjawiskiem leksykalno-semantycznym, a konkretnie ze zmianą łączliwości semantycznej, zauważalną jedynie wśród użytkowników YouTube’a. Przykładowe użycia tego wyrazu: „Ulubieńcy listopada Fenty, Kobo, Iwostin, Billie Eilish”⁵⁴, „Ulubieńcy niekosmetyczni: muzyka, garderoba, wspomnienia”⁵⁵, „Ulubieńcy pielęgnacyjni roku 2018”⁵⁶.

Kolejnym wyrazem często pojawiającym się w serwisie YouTube jest *subskrypcja*. Pozwala ona widzowi na stały dostęp do informacji o nowych filmikach danego autora poprzez wysyłanie powiadomień na smartfony oraz przesyłanie e-maili zainteresowanym. *Wielki słownik języka polskiego* podaje definicję tego wyrazu: ‘automatyczne wysyłanie przez system informatyczny drogą elektroniczną informacji o aktualizacjach do klientów, którzy wcześniej wyrażą takie zapotrzebowanie’⁵⁷. W wypadku tego wyrazu nastąpiła niewielka zmiana semantyczna: klienta zastąpił internauta. Warto zwrócić także uwagę na skrótową wersję tego wyrazu – *sub* – utworzoną na zasadzie derywacji dezintegralnej⁵⁸. Takie dążenie do jak największej skró-

⁵¹ R. Grzegorzyczkowa, *op.cit.*, s. 63–73.

⁵² <https://urodaizdrowie.pl/popularne-vlogerki-urodowe-na-youtube> [dostęp: 8.04.2019].

⁵³ *Ulubieniec* [hasło], w: *Wielki słownik*, http://www.wsjp.pl/index.php?id_hasla=7873&ind=0&w_szukaj=ulubieniec [dostęp: 3.01.2019].

⁵⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=TN7sktNOtcE&t=2s> [dostęp: 9.04.2019].

⁵⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=Jbgk4zGWwJc> [dostęp: 9.04.2019].

⁵⁶ https://www.youtube.com/watch?v=_fXs1T7OI7k [dostęp: 9.04.2019].

⁵⁷ *Subskrypcja* [hasło], w: *Wielki słownik*, https://www.wsjp.pl/index.php?id_hasla=66548&id_znaczenia=5175458&l=23&ind=0 [dostęp: 30.06.2019].

⁵⁸ R. Grzegorzyczkowa, *Zarys słowotwórstwa polskiego. Słowotwórstwo opisowe*, Warszawa 1979, s. 17.

towości nie jest charakterystyczne tylko dla społeczności YouTube'a, jest ono jedną z tendencji rozwojowych polszczyzny⁵⁹.

Ciekawym zabiegiem słowotwórczym stosowanym przez wielu youtuberów jest tworzenie neologizmów związanych z nazwami ich kanałów lub ich pseudonimami. Warto zwrócić uwagę na twórczość dosyć kontrowersyjnego i często wulgarnego Macieja Dąbrowskiego, znanego jako „Warga”, prowadzącego w serwisie YouTube kanał „Z Dvpy”. Autor często na zasadzie zabawnych analogii i gier słownych nadaje tytuły seriom filmów. W ten sposób powstał „Zdupping”⁶⁰, czyli cykl, w którym Dąbrowski omawia bieżące informacje ze świata polityki, Internetu i przemysłu rozrywkowego, zawsze przedstawione w zabawny sposób i opatrzone autorskimi komentarzami. Do polskiego członu ‘z dup’ dodany został przyrostek *-ing*, a litera *p* została podwojona, dzięki czemu pisownia polskiego wyrazu nawiązuje do języka angielskiego. Kolejną serią filmów jest „Strzał z dupska”. Tytuł ten jest jedynie grą językową. Ciekawym słowem jest natomiast neologizm niezwiązany z nazwą kanału Dąbrowskiego – *kurwtura*⁶¹. Wyraz ten jest kontaminacją, czyli zbitką wyrazów: składa się z cząstki *kurw-* od wulgaryzmu *kurwa*, oraz z cząstki *-tura*, występującej np. w wyrazie *kultura*. W tym cyklu autor przedstawia filmy, książki, gry i wszelkiego rodzaju dzieła kultury, omawia je i opowiada, jak wpłynęły na jego życie. Kolejny wyraz, który stworzył Maciej Dąbrowski, to *szczerecenzje*⁶², będący nazwą cyklu filmików, w tym wypadku recenzji gier komputerowych i filmów. Są one nagrywane zawsze z Marcinem Sońtą i odbywa się w nich dyskusja. Neologizm ten został utworzony poprzez połączenie wyrazów *szczer* i *recenzje* oraz usunięcia jednej cząstki *-re-*. Po raz kolejny jest to gra z odbiorcą, zabawa językiem, ale można też uznać ten wyraz za przejaw dążenia do hybrydyczności i skrótowości w języku.

Inni twórcy, którzy korzystają z gier językowych, to dwie youtuberki, autorki kanału „Szparagi”: Natalia Szymaniec i Karolina Pielesiak. Często tworzą one nowe wyrazy nawiązujące do nazwy kanału. Jednym z nich jest

⁵⁹ A. Markowski, *Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne*, Warszawa 2018, s. 185.

⁶⁰ https://www.youtube.com/playlist?list=PLUf_PTIMHnV1oBocWobiCz7g686tmxcij [dostęp: 9.04.2019].

⁶¹ https://www.youtube.com/playlist?list=PLUf_PTIMHnV0p-4lQE-zKmwRdL4fe6rav [dostęp: 9.04.2019].

⁶² https://www.youtube.com/playlist?list=PLUf_PTIMHnV3aFvNING_avi5gJxGdW8BH [dostęp: 9.04.2019].

zrost⁶³ *SZPArap*, celowo zapisany w taki sposób, aby podkreślić cząstkę *szpa-*, pochodzącą z wyrazu *sziparagi*, oraz *rap*. „SZPArap”⁶⁴ to cykl filmików z piosenkami stworzonymi i zaśpiewanymi przez autorki kanału. Z kolei *Sziparadoxem*⁶⁵ nazwana została seria filmów stworzonych na zasadzie seriali telewizyjnych: przedstawiają one zmyśloną historię z aktorami itd. Tutaj zauważyć można analogię do wyrazu *paradoks*, którego pisownia nawiązuje do odpowiednika anglojęzycznego.

Podsumowanie

W języku polskich youtuberów zaobserwować można dużą frekwencję anglicyzmów. Charakterystyczne jest także zróżnicowanie w zakresie zapisu tych zapożyczeń – łącznie lub rozłącznie, z podwojoną głoską lub nie (np. *making of* i *making off*). Warto zastanowić się nad wpływem języka społeczności YouTube’a na współczesną polszczyznę, szczególnie w przypadku wyrazów zapożyczonych z języka angielskiego. Zapozyczenie jest naturalnym procesem⁶⁶, wiele polskich słów wywodzi się z innych języków i często nie jesteśmy tego świadomi. Język polski czerpał przede wszystkim z języka czeskiego, niemieckiego, francuskiego, włoskiego, rosyjskiego i wielu innych, a także z łaciny. Wbrew obawom purystów językowych zapożyczenia z języka angielskiego (ani z pozostałych wymienionych języków) nie wypierają masowo wyrazów już istniejących w polszczyźnie. Mamy do czynienia z naturalnym procesem tworzenia uniwersalnego języka Internetu, dzięki któremu każdy człowiek może porozumieć się z youtuberem z drugiego końca świata, co z pewnością jest dużym ułatwieniem komunikacyjnym.

⁶³ *Zrost* – „wyrazy, w których połączenie podstaw obyło się bez udziału elementów słowotwórczych (Białystok, pólstat, psubrat)”, za: H. Jadacka, *Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia*, Warszawa 2005, s. 121.

⁶⁴ <https://www.youtube.com/playlist?list=PL81ztClvIytWSz9u46N2fFxu7NK7ljaNM> [dostęp: 9.04.2019].

⁶⁵ <https://www.youtube.com/playlist?list=PL81ztClvIytWX6scLeyiRQRxFDaWbh7Z-> [dostęp: 9.04.2019].

⁶⁶ A. Markowski, *op.cit.*, s. 162–163.

Bibliografia

- After* [hasło], w: *Uniwersalny słownik angielsko-polski, polsko-angielski*, Warszawa 2000, s. 8.
- Answer* [hasło], w: *Uniwersalny słownik angielsko-polski, polsko-angielski*, Warszawa 2000, s. 14.
- Challenge* [hasło], w: *Uniwersalny słownik angielsko-polski, polsko-angielski*, Warszawa 2000, s. 52.
- Daily* [hasło], w: *Uniwersalny słownik angielsko-polski, polsko-angielski*, Warszawa 2000, s. 83.
- Follow* [hasło], w: *Uniwersalny słownik angielsko-polski, polsko-angielski*, Warszawa 2000, s. 148.
- Game* [hasło], w: *Uniwersalny słownik angielsko-polski, polsko-angielski*, Warszawa 2000, s. 183.
- Grzegorzczkowska R., *Zarys słowotwórstwa polskiego. Słowotwórstwo opisowe*, Warszawa 1979.
- Grzegorzczkowska R., Puzynina J., *Słowotwórstwo współczesnego języka polskiego*, Warszawa 1979.
- Jadacka H., *Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia*, Warszawa 2005.
- Make* [hasło], w: *Uniwersalny słownik angielsko-polski, polsko-angielski*, Warszawa 2000, s. 234.
- Markowski A., *Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne*, Warszawa 2012.
- Play* [hasło], w: *Uniwersalny słownik angielsko-polski, polsko-angielski*, Warszawa 2000, s. 289.
- Prank* [hasło], w: *Langenscheidt. Słownik szkolny polsko-angielski, angielsko-polski*, Warszawa 2003, s. 531.
- Wielki słownik poprawnej polszczyzny PWN*, red. A. Markowski, Warszawa 2004.

Źródła internetowe

- Blog* [hasło], w: *Wielki słownik języka polskiego*, red. P. Źmigrodzki, https://wsjp.pl/index.php?id_hasla=48897&ind=0&w_szukaj=blog [dostęp: 20.06.2019].
- Haker* [hasło], w: *Wielki słownik języka polskiego*, red. P. Źmigrodzki, https://wsjp.pl/index.php?id_hasla=16702&ind=0&w_szukaj=haker [dostęp: 7.04.2019].

Subskrypcja [hasło], w: *Wielki słownik języka polskiego*, red. P. Źmigrodzki, https://www.wsjp.pl/index.php?id_hasla=66548&id_znaczenia=5175458&l=23&ind=0 [dostęp: 30.06.2019].

Szafiarka [hasło], w: *Wielki słownik języka polskiego*, red. P. Źmigrodzki, https://wsjp.pl/index.php?id_hasla=85880&ind=0&w_szukaj=szafiarka [dostęp: 25.06.2019].

Ulubieniec [hasło], w: *Wielki Słownik Języka Polskiego*, red. P. Źmigrodzki, http://www.wsjp.pl/index.php?id_hasla=7873&ind=0&w_szukaj=ulubieniec [dostęp: 3.01.2019].

YouTube, <https://www.youtube.com/> [dostęp: 7.04.2019].

https://www.youtube.com/watch?v=zt_iiwlkDZk [dostęp: 8.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=-iRjqDFMCZA> [dostęp: 8.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=7aKI413bBaU> [dostęp: 8.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=X5iceMKPHGU> [dostęp: 8.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=hK56DEnFdZw> [dostęp: 8.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=RD19VBfO5I8&t=1580s> [dostęp: 8.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=MYIITML7QcE> [dostęp: 8.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=JJ0Ap1OFZS8> [dostęp: 8.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=ZfruZW4p8iI> [dostęp: 8.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=wv3t2S43XaM> [dostęp: 8.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=qTTNQvXiWf0> [dostęp: 8.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=4V1IggmGgIc> [dostęp: 8.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=MNOgjG3G4Dw> [dostęp: 8.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=mJ8K8fpAn4Q> [dostęp: 8.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=MIIzgr3ZvYo> [dostęp: 8.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=dvzIDlm5ZrA> [dostęp: 9.04.2019].

https://www.youtube.com/watch?v=CW8n1cD_d5w [dostęp: 9.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=N15ojhsQ07Q> [dostęp: 9.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=9-1EgqX4wqY> [dostęp: 9.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=M2C9WGVQHBU> [dostęp: 9.04.2019].

https://www.youtube.com/watch?v=Y79w_FKy0HM [dostęp: 9.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=G8QdVGeAmgE> [dostęp: 9.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=OppS9hwf1LE> [dostęp: 9.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=TN7sktNOtcE&t=2s> [dostęp: 9.04.2019].

<https://www.youtube.com/watch?v=Jbgk4zGWwJc> [dostęp: 9.04.2019].

https://www.youtube.com/watch?v=_fXs1T7OI7k [dostęp: 9.04.2019].

https://www.youtube.com/playlist?list=PLUf_PTIMHnV1oBocWobiCz7g686tmxciJ [dostęp: 9.04.2019].

https://www.youtube.com/playlist?list=PLUf_PTIMHnV0p-4lQE-zKmwR-dL4fe6rav [dostęp: 9.04.2019].

https://www.youtube.com/playlist?list=PLUf_PTIMHnV3aFvNING_avi-5gJxGdW8BH [dostęp: 9.04.2019].

<https://www.youtube.com/playlist?list=PL81ztClvIytWSz9u46N2fFxu7N-K7ljaNM> [dostęp: 9.04.2019].

<https://www.youtube.com/playlist?list=PL81ztClvIytWX6scLeyiRQRxF-DaWbh7Z-> [dostęp: 9.04.2019].

The influence of Polish YouTubers on modern Polish language

SUMMARY

In the article the author analyzed neologisms which are present in videos of Polish creators on YouTube's website. They were divided into anglicisms and words created in compliance with Polish word building. The author gave examples of usage and analyzed their structure in order to exemplify the influence of this language on modern Polish, particularly on the language of the youngest generation.

Key words: word formation, neologisms, YouTube, anglicisms.

O Autorce

Zuzanna Przybysz - studentka filologii polskiej na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Zainteresowania badawcze: ortografia i interpunkcja, neologizmy, język piosenek.

E-mail: zuzkaprzybysz@gmail.com